

GEHEIM

EX nr .....

3

**MINISTERIE VAN DEFENSIE
GENERALE STAF
AFD INLN/VEIL**

MAANDOVERZICHT

**DECEMBER 1973 en
JANUARI 1974**

SUPINTREP

GEHEIM

MAANDOVERZICHT

DECEMBER 1973

en

JANUARI 1974

De achter de evaluatie geplaatste
letters hebben uitsluitend betrekking
op interne verwerking en zijn derhalve
voor de geadresseerden niet van belang.

INHOUDSOPGAVE

	<u>blz.nr:</u>
SAMENVATTING	1-2
<u>DEEL I: Oost-Europa</u>	
<u>Hoofdstuk A: Politiek</u>	
1. Samenvatting	3
2. Warschaupakt	
a. Ideologische samenwerking	4-5
3. Sovjet-Unie	
a. Verhouding met Cuba	6
4. Joegoslavië	
a. Partijzuivering	7
<u>Hoofdstuk B: Economie</u>	
1. Samenvatting	8
2. Sovjet-Unie	
a. Economische resultaten in 1973 en vooruitzichten voor 1974	9-10
b. Defensie-uitgaven-1974	10-11
<u>Hoofdstuk C: Wetenschap en Techniek</u>	
1. Eerste Russische supertanker	12
<u>Hoofdstuk D: Oorlogspotentieel</u>	
1. Wapenproductie niet-Sovjet WP-landen en Joegoslavië	
a. Oost-Duitsland	13-14
b. Polen (p.m.)	
c. Tsjechoslowakije	14-16
d. Hongarije	16-17
e. Roemenië	18-19
f. Bulgarije	19-20
g. Joegoslavië	20-21
<u>Hoofdstuk E: Landstrijdkrachten</u>	
1. Samenvatting	22
2. Activiteiten	
a. Samenvatting	23
b. Oost-Duitsland	23-24
c. Tsjechoslowakije	24
TVGn	25-27

	<u>blz.nr:</u>
<u>Hoofdstuk E (vervolg)</u>	
3. Organisatie	
a. Sovjet-Unie	28-29
b. Oost-Duitsland	29-30
4. Personeel	
a. Sovjet-Unie	31
5. Personalialia	
a. Sovjet-Unie	32-35
6. Dienstplicht	
a. Sovjet-Unie	36-37
 <u>DEEL II: Midden-Oosten/Noord-Afrika</u>	
1. Samenvatting	38
2. Egyptisch-Israëliisch overleg	
a. Bemiddelingspoging	39
b. Egyptisch-Israëliische overeenkomst betreffende troepenscheiding	39-41
3. Militaire situatie	
a. Egypte	42
b. Syrië	42-43
c. Israël	43
4. Egypte	
a. Olie-positie	44
 <u>DEEL III: Verre-Oosten</u>	
1. Samenvatting	45
2. India	
a. Brezhnev's bezoek	46-48
3. Zuid-Vietnam	
a- Gevechten om de Paracel-eilanden	49-52

Geheim

SAMENVATTING1. Oost-Europa

Op verschillende conferenties die in de verslagperiode werden gehouden en waaraan werd deelgenomen door de Warschaupaktstaten, Mongolië en Cuba, werd de nadruk gelegd op de samenwerking op ideologisch terrein. Het is opvallend hoeveel aandacht deze samenwerking het afgelopen jaar heeft gekregen. Kennelijk is men in de Warschaupaktlanden bevreesd voor de invloed van de Westerse ideeën, die door verbeterde betrekkingen tussen Oost en West ingang zouden kunnen vinden in het "Communistische kamp".

Hoewel Joegoslavië niet heeft deelgenomen aan bovengenoemde conferenties tracht ook daar de "Bond van Communisten", mede door vele zuiveringen op ideologisch gebied, van Joegoslavië een eenheid te maken.

Economisch bezien was 1973 een goed jaar voor de Sovjet-Unie; het nationaal product is met tenminste 5% gestegen, hetgeen zeker niet werd verwacht. Het "officiële" Sovjet defensiebudget voor 1974 is t.o.v. 1973 met 1½% gedaald.

Behalve de Sovjet-Unie kan, van alle Warschaupaktstaten, slechts Tsjechoslowakije niet alleen voorzien in de eigen behoefte van wapens voor de landstrijdkrachten, maar zelfs nog exporteren.

Bij de Sovjet strijdkrachten is de mogelijkheid weer opengesteld om als militair een "kort verband" voor de tijd van 2, 4 of 6 jaar aan te gaan, daar, gezien de duur van de opleiding voor bepaalde, specialistische, functies, deze functies niet door dienstplichtigen kunnen worden vervuld.

In dit verband circuleerden geruchten dat de dienstduur, die bij de landstrijdkrachten thans ruim 2 jaar bedraagt, zou worden verlengd tot 3 jaar. Zolang hiervan geen officiële bevestiging is verkregen, wordt dit als onwaarschijnlijk aangemerkt.

2. Midden-Oosten/Noord-Afrika

Zowel bij de Egyptische als Syrische strijdkrachten is de inzetbaarheid weer redelijk te noemen, dank zij de snelle vervanging door de Sovjet-Unie van het verloren gegane materieel en de opleiding, met behulp van Warschaupakt experts, van nieuw personeel.

3. Verre-Oosten

Partijleider Brezhnev heeft een bezoek aan India gebracht om te trachten de samenwerking tussen de Sovjet-Unie en India uit te breiden. India tracht zich echter buiten het Sino-Sovjet geschil te houden.

DEEL I: Oost-EuropaHoofdstuk A: Politiekonfidentieel 1. Samenvatting

- Warschaupakt: ideologische samenwerking. Binnen de Warschaupakt-landen doch ook met Cuba en Mongolië tracht men te komen tot een gemeenschappelijke politiek ten aanzien van dissidenten, westerse invloeden en China. Roemenië zou zich verzetten tegen een ideologische veroordeling van de Chinese communistische partij.
- Sovjet-Unie - Cuba: Brezhnev zal binnenkort een bezoek aan Cuba brengen.
- Joegoslavië: In Joegoslavië en met name in Servië, hebben de laatste twee jaar grote zuiveringen plaatsgevonden welke gepaard gaan met een breed "ideologisch offensief".

2. Warschaupakt

Dienstgeheim

a. Ideologische samenwerking

Op 18 en 19 december 1973 kwamen te Moskou de communistische partijsecretarissen van de Sovjet-Unie, Bulgarije, Hongarije, Roemenië, Tsjechoslowakije, Polen, Oost-Duitsland, Mongolië en Cuba bijeen.

Volgens het persbureau Tass betrof het hier besprekingen over ideologische samenwerking en over de problemen welke zich voordoen bij de ideologische strijd tegen anti-socialistische krachten. De Pravda van 24 december 1973 noemde naast de ideologische samenwerking ook nog de economische samenwerking als onderwerp van de besprekingen.

In de tweede week van januari 1974 kwamen in Praag de partijpropagandisten van de Warschaupakt-landen bijeen. Ponomarev, één der secretarissen van het Centraal Comité van de CPSU merkte o.a. op dat de "strijd" voor ontspanning en de "crisis binnen het kapitalisme" - welke crisis werd vergroot door de energiecrisis - nieuwe mogelijkheden openden om propaganda te voeren voor het "werkelijke socialisme".

In Warschau kwamen de ideologische deskundigen van de wetenschappelijke partij-instituten van de Warschaupakt-landen bijeen. Het thema was: "de ideeën van Lenin en de internationale arbeidersbeweging", dit naar aanleiding van de 50e sterfdag van Lenin (21 januari). Gastheer Lukaszewicz, secretaris van het Poolse Centrale Comité, verklaarde dat het maoïstische systeem thans de onverzoenlijke vijand van de solidariteit in de internationale communistische beweging vormt.

(B-2)(W)

Commentaar: Bovengenoemde bijeenkomsten welke kort achter elkaar plaatsvonden, illustreren duidelijk het feit dat men in Oost-Europa ernst maakt met pogingen om te komen tot een gemeenschappelijke ideologische politiek. Deze politiek is gericht tegen zgn. westerse invloeden en tegen China. Ponomarev, die belast is met de betrekkingen tussen de CPSU en die Communistische partijen welke in hun land niet aan het bewind zijn, prees de in 1969 te Moskou

gehouden conferentie van communistische partijen. De Sovjet-Unie zou gaarne zien dat een dergelijke conferentie weer zou worden gehouden, met als één der doeleinden de veroordeling van de Chinese communistische partij. Volgens niet bevestigde berichten zou Roemenië sterk tegen een dergelijke politiek zijn gekant. Ook maakt men zich in de Warschaupakt-landen zorgen over de invloed van westerse ideeën in deze landen, welke zou kunnen voortvloeien uit een verbetering van de betrekkingen tussen Oost en West. Dit blijkt o.a. uit de oprichting van een "Comité voor Vraagstukken m.b.t. de Interne Veiligheid van de Warschaupakt-landen", ingesteld in februari 1973 (zie Maandoverzicht 8/73).

onfidentieel 3. Sovjet-Uniea. Verhouding met Cuba

Partijsecretaris Brezhnev zal binnenkort een bezoek aan Cuba brengen. Dit bezoek van Brezhnev zou in eerste instantie samen- vallen met de viering van de 15e verjaardag van de Cubaanse revo- lutie.

(B-3)(R)

Commentaar: De reden voor het uitstel van Brezhnev's bezoek is waarschijnlijk het feit dat de Sovjet-Unie haar betrek- kingen met de Verenigde Staten niet in gevaar wenst te brengen door een demonstratieve aanwezigheid van de Russische partijleider bij de viering van de 15e ver- jaardag van de Cubaanse revolutie.

Hoewel de betrekkingen tussen Cuba en de Sovjet-Unie over het algemeen goed zijn, maakt Cuba zich zorgen over de toenadering tussen de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten. Dit blijkt o.a. uit een waarschu- wing van het Centraal Comité van de Cubaanse communis- tische partij aan Moskou in juli 1972 waarin werd ge- steld dat de "ogenschijnlijke samenwerking van het imperialisme met een werkelijk socialistische bewe- ging op de lange duur vals en bedriegelijk is".

Brezhnev zal waarschijnlijk trachten om tijdens zijn bezoek aan Cuba zijn gastheer Fidel Castro op dit punt gerust te stellen en hem te verzekeren van de blijvende Russische steun aan de Cubaanse revolutie en haar verworvenheden.

ienstgeheim 4. Joegoslaviëa. Partijzuivering

Tijdens een bijeenkomst van de Servische communistische partij op 15 januari 1974 werden drie partijfunctionarissen afgezet. Dit geschiedde onder druk welke de conservatieve communistische vleugel op partijleider Vlaskalic uitoefende.

Petronic, de plaatsvervanger van Vlaskalic, verloor ook zijn functie en hij werd opgevolgd door Lazic, de voorzitter van de partij-afdeling te Belgrado.

Vlaskalic is een centrum-figuur welke tracht een evenwicht tot stand te brengen tussen de vooruitstrevende en conservatieve vleugels binnen de Servische partij.

(B-3)(R)

Commentaar: De vervanging van de "onervaren" Petronic door de ervaren bureaucraat Lazic als plaatsvervanger van Vlaskalic wijst er waarschijnlijk op dat Vlaskalic zal pogen om met behulp van Lazic de orde te herstellen binnen de Servische partij.

Binnen de Joegoslavische Bond van Communisten en met name binnen de Servische partij, hebben de laatste 2 jaar grote zuiveringen plaatsgevonden welke gepaard gingen met een breed "ideologisch offensief". Op het gebied van de cultuur, het onderwijs en binnen de partij is momenteel sprake van een ideologische verharding. Liberale elementen en zgn. brood-communisten worden vervangen. Journalisten worden gewaarschuwd dat zij een "politiek beroep" uitoefenen en geen neutrale artikelen dienen te schrijven. Op de universiteiten wordt weer bijzondere aandacht besteed aan de bestudering van het Marxisme.

De Joegoslavische partijleiding stelt alles in het werk om van de Bond van Communisten een eenheidspartij te maken, welke duidelijk leiding kan geven aan de ontwikkeling van de Joegoslavische maatschappij. Of men hierin zal slagen is de vraag. Feit is dat het verzet buiten de partij tegen deze verharding toeneemt.

Hoofdstuk B: Economie

Geheim

1. Samenvatting

- Sovjet-Unie: economische resultaten-1973 en plannen-1974:
1973 is voor de Sovjet-Unie economisch een goed jaar geweest.
Ondanks goede resultaten in de agrarische sector wenst de Sovjet regering over te gaan tot een reorganisatie binnen deze sector.
- Sovjet-Unie: defensie-uitgaven. De totale defensie-uitgaven van de Sovjet-Unie worden in 1974 geschat op ruim 29,5 miljard roebel.

Confidentieel 2. Sovjet-Uniea. Economische resultaten in 1973 en vooruitzichten voor 1974

In tegenstelling tot 1972 heeft 1973 voor de Sovjet-Unie bevredigende economische resultaten opgeleverd. Op 12 december 1973 maakte de Sovjet vice-premier Baibakov, tevens voorzitter van de Staats Plancommissie, tijdens een zitting van de Opperste Sovjet, de plannen voor 1974 bekend. Een week eerder had het Centraal Comité van de CPSU deze plannen reeds goedgekeurd.

De industriële output van de Sovjet-Unie was in 1973 met 7,3% gegroeid. Voor 1974 wordt een groeipercentage verwacht van 6,8%. Dank zij de goede resultaten in de agrarische (een graanopbrengst van 220 miljoen ton tegen 169 miljoen ton in 1972) en industriële sector, kan worden verwacht dat het nationaal product van de Sovjet-Unie in 1973 is gestegen met tenminste 5%. Hoewel deze groeicijfers beneden die van het oorspronkelijke vijfjarenplan 1971 - 1975 liggen, is een groeipercentage van het nationaal product in 1973 van tenminste 5% opmerkelijk te noemen, aangezien van westerse zijde algemeen werd verwacht dat dit nationaal product in de periode 1971 - 1975 jaarlijks met niet meer dan gemiddeld 2 à 3 percent zou stijgen.

Aangezien de landbouwsector een belangrijk deel uitmaakt van het bruto nationaal product van de Sovjet-Unie lijkt het nuttig om ter vergelijking de graanopbrengsten vanaf 1969 te noemen:

1969	162,4 miljoen ton
1970	168,8 miljoen ton
1971	181,2 miljoen ton
1972	168,0 miljoen ton
1973	220,0 miljoen ton

Ondanks de goede opbrengsten in 1973 blijft de agrarische sector het zorgenkind van de Sovjet regering. De agrarische sector is zeer arbeidsintensief terwijl er sprake is van een veroudering van het arbeidspotentieel, mismanagement en onvoldoende mechanisatie in deze sector.

De Pravda van 16 december 1973 maakte melding van het feit dat de secretarisgeneraal van de CPSU, Brezhnev, aangekondigd heeft dat het tegenwoordige stelsel van collectieve en staatsboerderijen plaats zal maken voor grotere en meer geïntegreerde landelijke eenheden met een grote specialisatie in veeteelt,

voederproductie en andere voedingsproducten. De nieuwe landbouwstructuur, met grotere landbouwconglomeraten, gegroepeerd rond ruimere landbouwsteden, zal niet onder dwang tot stand worden gebracht maar door de betrokkenen te "overtuigen" van de economische noodzaak tot een dergelijke reorganisatie.

Voorts is voorgesteld om in dergelijke organisaties fabrieken voor de productie van voedingswaren, bouwondernemingen en lichte industrieën op te richten, om de arbeidskrachten op te vangen welke door rationalisatie in de agrarische sector vrij komen. Naast de verbetering van de levensstandaard op het platteland en de stijging van de productiviteit en inkomsten in de landbouw moet deze reorganisatie bijdragen tot het aantrekken van landarbeiders naar de plaatselijke nijverheid en bouwondernemingen. In de agrarische sector van de Sovjet-Unie werkt ongeveer 30% van de beroepsbevolking (in de USA 5%) waardoor er een tekort is aan arbeidskrachten voor de industrie en bouw.

onconfidentieel

b. Defensie-uitgaven-1974

In een toespraak voor de Opperste Sovjet op 12 december 1973 kondigde de Sovjet minister van financiën, Garbuzov, aan dat het defensiebudget van de Sovjet-Unie in 1974 17,65 miljard roebel zal bedragen. Dit houdt een daling in t.o.v. 1973 van ongeveer 1,5%. Het defensiebudget is in de periode 1969 - 1973 steeds constant gebleven op 17,9 miljard roebel.

De defensie-uitgaven zullen, volgens de officiële mededelingen, in 1974 9,1% uitmaken van het volledige staatsbudget tegen in 1973 9,9%.

(B-2)(R)

eheim

Commentaar: Westerse schattingen verwachten een voortzetting van de geleidelijke groei van de defensie-uitgaven van de Sovjet-Unie zoals dit sinds 1969 is geschied. Deze schattingen zijn gebaseerd op een kostenberekening van de activiteiten welke de Sovjet-Unie op militair en ruimtevaartgebied ontplooit. In 1975 en 1976 wordt verwacht dat de Sovjet defensie-uitgaven sterk zullen stijgen door het operationeel worden van hun ICBM-systemen.

In het gepubliceerde defensie-budget cijfer van de

Sovjet-Unie zijn niet de uitgaven opgenomen welke worden besteed aan militaire research en ontwikkeling. Deze uitgaven maken een zeer groot deel uit van de totale uitgaven in de Sovjet-Unie voor research en ontwikkeling.

Voor het jaar 1974 worden de uitgaven voor research en ontwikkeling geplanned op 16,4 miljard roebel hetgeen 5,9% meer is dan voor 1973.

De totale defensie-uitgaven van de Sovjet-Unie (dus inclusief militaire research en ontwikkeling) worden voor 1974 dan ook geschat op ruim 29,5 miljard roebel.

Hoofdstuk C: Wetenschap en Techniek

dienstgeheim

1. Eerste Russische Supertanker

Over enkele maanden zal de eerste Russische supertanker, de Krim, in Novorossiysk aan de Zwarte Zee van stapel lopen. Het zal tevens de eerste supertanker zijn die uitgerust is met gescheiden ballastcompartimenten, teneinde tijdens schoonmaakwerkzaamheden vervuiling van de zee door lozing van olieafval te voorkomen.

Met een gewicht van 150.000 ton behoort de Krim niet tot de grootste supertankers. (Er zijn tegenwoordig tankers van meer dan 300.000 ton en er bestaan plannen om schepen te bouwen van zelfs 500.000 tot 800.000 ton). De Krim heeft bovendien een relatief geringe diepgang van 17 m. Deze beide punten zijn het gevolg van het feit dat Russische tankers de nauwe zeestraten van de Bosporus en de Dardanellen moeten passeren, teneinde de havens van de Zwarte Zee te bereiken.

De tanker kan volgens de Russische ontwerpers, snel om zijn as draaien met behulp van krachtige waterstralen aan voor- en achtersteven. (New Scientist, 29 nov. 1973)

Commentaar: De constructie van deze tanker werd voor het eerst ongeveer 18 maanden geleden aangekondigd, maar het ontwerp is intussen veranderd om er de gescheiden ballast in op te nemen. Dit heeft de constructiekosten met 10 procent verhoogd.

Het betekent echter ook dat de Sovjet-Unie tot de eerste landen zal behoren die tankers hebben met gescheiden ballast.

Wanneer eenmaal de beslissing, welke is aangenomen tijdens de International Conference on Marine Pollution, die in oktober in Londen werd gehouden, wordt bekrachtigd, zullen dergelijke compartimenten verplicht worden voor alle tankers boven de 70.000 ton.

Hoofdstuk D : Oorlogspotentieel1. Wapenproductie niet-Sovjet WP-landen en Joegoslaviëa. Oost-Duitsland

(1) Algemeen

In Oost-Duitsland worden, voor zover bekend, alleen hand- en schoudervuurwapens en een niet complete serie munitie gemaakt.

(2) Gepantserde personeelsvoertuigen

Voor de levering van deze voertuigen is Oost-Duitsland afhankelijk van de Sovjet-Unie, Polen, Tsjechoslowakije en Hongarije.

Gepantserde voertuigen voor de Grenstroepen werden in het verleden door Oost-Duitsland zelf vervaardigd.

(3) Tanks

In werkplaatsen te Kirchmoser (UU 20), Leipzig (US 19) Neubrandenburg (UV 93), Oberlungwitz (US 32), Schönebeck (PC 86) en Wurzen (US 49) kunnen zowel GSVG als NVA tanks worden gerepareerd. Geen van deze werkplaatsen biedt de mogelijkheid complete tanks te vervaardigen of te kunnen voorzien in de totale behoefte aan reserve-onderdelen.

(4) Artillerie

De enige bekende productie is die van een beperkt aantal reserve-onderdelen.

(5) Hand- en schoudervuurwapens

De productie van hand- en schoudervuurwapens is gecentraliseerd in de Thaelmann fabrieken in Suhl (PB 22), die eveneens controle uitoefenen op de Geyer fabriek in Wiesa (US 50). Samen met een groep kleinere bedrijven worden hier uitsluitend Russische wapens gemaakt.

Er zijn geen aanwijzingen over productie van raketwerpers, terugstootloze vuurmonden en mortieren

(6) Munitie

Munitie voor hand- en schoudervuurwapens, mortiergranaten, anti-tank- en anti-personeelmijnen is in verschillende hoeveelheden geproduceerd. Na het midden en eind van de vijftiger jaren, zo wordt aangenomen, is de productie voor het grootste deel gereduceerd.

(7) Vrachtauto-industrie

De vrachtautoproductie, zowel de militaire als de civiele, is gecentraliseerd in Ludwigsfelde. De productie van aanhangwagens en chassisdelen vindt plaats in de fabrieken van de IFA te Zittau en Werdau.

(8) Geniematerieel

Kort geleden is een aantal schaarbruggen (BLG-60) op T-54/55 onderstellen geproduceerd.

b. Polen

(volgt)

c. Tsjechoslowakije

(1) Algemeen

Na de Sovjet-Unie is Tsjechoslowakije in de Oosteuropese landen de belangrijkste producent van wapens voor de landstrijdkrachten. Het land kan voorzien in zowel de vredesbehoefte als de export.

Naast het in licentie vervaardigen van Sovjet materieel produceert Tsjechoslowakije een groter aantal wapens van eigen ontwerp dan enig ander niet-Sovjet WP-land. De productie omvat tanks, gepantserde rups- en wielvoertuigen, licht en middelbaar geschut, meervoudige raketwerpers, hand- en schoudervuurwapens, alsmede munitie.

(2) Gepantserde personeelsvoertuigen

Het is mogelijk dat de DETVA-fabrieken in 1972 zijn begonnen met het in licentie vervaardigen van 8000 BMP-76s. Meer dan de helft van deze serie zou zijn bestemd voor de Sovjet strijdkrachten. Aangenomen wordt dat de artilleriefabriek in Budnica-Nad-Vahom (BV 82) de koepel en het kanon vervaardigt. De BMP-76 serie is groter dan de serie OT-62, waarvan de productie in 1972 is gestopt.

Aanvankelijk werd de OT-64 gemaakt in de TATRA-fabrieken, doch later na de Poolse deelname aan dit project, in de AVIA-motorenfabriek te Praag. Een vervanger van de OT-64 is nog niet waargenomen.

(3) Tankproductie

Vermoedelijk bevinden de tankfabrieken te Martin (CV 43) zich in een overgangsfase v.w.b. de productie van de T-55a naar de T-62 en T-62a. Bevestiging dient evenwel te worden afgewacht.

(4) Artillerie

Tsjechoslowakije is in staat om geschut van elk type en kaliber te ontwerpen en te vervaardigen. De belangrijkste fabriek voor de productie van geschut is de voormalige SKODA-fabriek te Dubnica-Nad-Vahom en het zusterbedrijf te Trencin-Kuera (BV 81). Aangenomen wordt dat de output ver beneden de capaciteit ligt.

Geproduceerd zijn: luchtdoelgeschut, anti-tank- en veldgeschut tot een kaliber van 152 mm, alsmede meervoudige raketwerpers van 130 mm (32-baans).

Tot een kaliber van 100 mm is het geschut van eigen ontwerp; de grotere kalibers zijn van Sovjet ontwerp. Het onlangs geproduceerde geschut, het op een vrachtauto geplaatste 30 mm tweeling luchtdoelgeschut M-53/59, werd vermoedelijk geassembleerd in de AVIA-motorenfabriek in Praag.

De 122 mm, 40-baans raketwerper, met een reserve salvo geplaatst op het chassis van de TATRA-813, heeft vermoedelijk hetzelfde type lanceersysteem als de Sovjet BM-21. De automatische herlaadmogelijkheid is eigen ontwerp.

(5) Hand- en schoudervuurwapens

De in Tsjechoslowakije vervaardigde hand- en schoudervuurwapens zijn hoofdzakelijk van eigen ontwerp. De eigenschappen van de wapens zijn over het algemeen identiek aan die van Sovjet wapens. Bij het ontwerp is in een aantal gevallen rekening gehouden met de mogelijkheid om Sovjet munitie met deze wapens af te vuren en in enkele gevallen met 7,62 mm standaard NAVO-munitie.

De productie van infanteriewapens omvat pistolen, pistoolmitrailleurs, raketwerpers en terugstootloze vuurmonden. Deze wapens, vervaardigd in fabrieken die eveneens een civiele productie hebben, bevinden zich in Brno (XQ 15), Vsetin (BV 86) en Povazska Bystrica (CV 14).

(6) Munitie

Tsjechoslowakije kan voorzien in de behoefte aan munitie voor hand- en schoudervuurwapens, artillerie en granaten, mijnen, zowel voor eigen gebruik als voor de export.

(7) Vrachtauto-industrie

De Tsjechoslowaakse vrachtauto-industrie vervaardigt SKODA en TATRA middelzware en zware vrachtauto's, alsmede een aantal kleinere vrachtauto's die in licentie (Renault) worden vervaardigd.

Het land heeft een productie-overeenkomst met een aantal Oosteuropese landen in het kader van de gezamenlijke Comecon-vrachtauto-industrie, als producent van dieselmotoren. Op het ogenblik is Tsjechoslowakije in staat te voldoen aan de behoefte aan motortransport voor de landstrijdkrachten.

(8) Geniematerieel

Tsjechoslowakije vervaardigt geniematerieel, zoals graafmachines, hydraulische laders en mobiele kranen. Van de brugleggende genie-uitrusting is het laatste model de M-1972 schaarbrug, gemonteerd op het chassis van de TATRA-813.

d. Hongarije

(1) Algemeen

Onder de wapenproducerende niet-Sovjet WP-landen neemt Hongarije de derde plaats in, met een (beperkt) aantal producten die zijn gebaseerd op de vervaardiging van copieën of gemodificeerde versies van Sovjet uitrusting. Naast een gepantserd personeelsvoertuig van eigen ontwerp is de productie beperkt tot het vervaardigen van geschut van Sovjet origine tot een kaliber van 152 mm, hand- en schoudervuurwapens en een serie munitie. Behalve voor de productie van gepantserde gevechtsvoertuigen is de huidige wapenproductie beneden zijn capaciteit en een aantal wapenfabrieken produceert op het ogenblik alleen voor civiele doeleinden.

(2) Gepantserde personeelsvoertuigen

Aangenomen wordt dat de FUG-M-1970 de vervanger is van de OT-65. Naar schatting werden sinds 1970 in de RABA-fabrieken te Gyor (XN 88) 500 van deze voertuigen gemaakt, die inmiddels in gebruik zijn bij de Hongaarse en Oostduitse landstrijdkrachten.

Een groter type gepantserd personeelsvoertuig (8x8) is vermoedelijk eveneens in Gyor in ontwikkeling, doch bevestiging dient te worden afgewacht.

(3) Artillerie

De voornaamste artillerieproducent in Hongarije is de DIGEP-fabriek in Diosgyor (DU 72) welke in de vijftiger jaren een serie anti-tank-, veld- en luchtdoelgeschut in licentie vervaardigde. Sinds die tijd is de productie van geschut aanmerkelijk verminderd. Het enige geschut dat nu in productie is, is het Sovjet 57 mm luchtdoelgeschut S-60. Daarnaast worden vermoedelijk reservedelen vervaardigd voor het bestaande geschut.

(4) Hand- en schoudervuurwapens

De DANUVIA- en de LAMP-fabrieken in Budapest zijn de belangrijkste fabrikanten van hand- en schoudervuurwapens. Zij produceren pistoolmitrailleurs, mitrailleurs en pistolen alsmede een gemodificeerde versie van de Sovjet AKM en het RA-63 pistool (eigen ontwerp).

(5) Munitie

Hongarije produceert artillerie- en mortiermunitie, munitie voor hand- en schoudervuurwapens, granaten en mijnen.

(6) Vrachtauto-industrie

Hongarije heeft een relatief kleine, maar efficiënte auto-industrie. In Gyor worden middelzware en zware dieselvrachtauto's in licentie (M.A.N.) vervaardigd. De CSEPEL-vrachtauto-fabriek bij Budapest vervaardigt lichte en middelzware vrachtauto's, 4x4 en 6x6, welke kunnen worden aangewend voor militair gebruik.

e. Roemenië

(1) Algemeen

Tijdens de tweede wereldoorlog produceerde Roemenië voor de landstrijdkrachten een aanzienlijk aantal wapens, waaronder ook lichte tanks en artillerie. Spoedig na de oorlog werd de wapenproductie ingekrompen tot infanteriewapens en munitie. Aan het einde van de zestiger jaren werden plannen bekendgemaakt voor uitbreiding van de nationale wapenindustrie, gezien de behoefte van de landstrijdkrachten aan modernere uitrusting.

(2) Gepantserde personeelsvoertuigen

In 1972 is Roemenië begonnen met de productie van een gemodificeerde BTR-60PB in een nieuwe fabriek bij Moreni (LK 98). In het begin werd zeer geringe technische hulp verleend door de Sovjet-Unie, die zich in een later stadium geheel terugtrok. Dit is vermoedelijk de oorzaak geweest van de ontstane vertraging. Het benodigde staal voor de bepantsering wordt vermoedelijk geleverd door de Sovjet-Unie.

(3) Tankproductie

Omdat de Roemenen moeilijkheden hadden met het verkrijgen van voldoende aantallen moderne WP-tanks, zouden zij de mogelijkheid hebben bestudeerd voor een eigen tankproductie. Een dergelijk project zou echter een zware belasting zijn voor de Roemeense economie.

(4) Artillerie

Er zijn aanwijzingen dat, na 20 jaar, weer pogingen worden ondernomen de artillerieproductie te reaktiveren. Volgens onbevestigde berichten zou men in 1973 zijn begonnen met het in licentie vervaardigen van het 20 mm Hispano-Suiza luchtdoelgeschut. Het opnieuw in productie nemen van andere artillerie zal, gezien de industriële capaciteit, eerder uitvoerbaar zijn dan een uitbreiding van de productie van gepantserde gevechtsvoertuigen, hoewel de afhankelijkheid van buitenlandse technische ontwerpen waarschijnlijk gecontinueerd blijft.

(5) Hand- en schoudervuurwapens

Roemenië produceert lichte wapens en mitrailleurs van Sovjet ontwerp. Het meest recente product is de fabricage van de gemodificeerde AKM (met voorste handgreep) in de fabrieken te Cugir (FR 87). Aangenomen wordt dat in de fabriek nr 2 te Brasov (LL 95) de RPG-7 wordt vervaardigd, terwijl kleine aantallen 82 mm en 120 mm mortieren worden gemaakt in de MIJA-fabriek te Ploesti (MK 27).

(6) Munitie

Roemenië produceert zelf munitie voor hand- en schouder- vuurwapens, artillerie, alsmede granaten en mijnen. Vermoedelijk ligt de huidige productie beneden capaciteit.

(7) Vrachtauto-industrie

In 1950 werden voor het eerst Russische vrachtauto's in licentie vervaardigd. In de laatste jaren is de vrachtauto-productie snel uitgebreid, zodat er nu voldoende vrachtauto's zijn om te kunnen voldoen aan de transportbehoefte van de landstrijdkrachten. Het centrum van de vrachtauto-industrie is Brasov (LL 95), waar men onlangs is begonnen met de productie van dieselvrachtauto's met een laadvermogen van 7-16 ton (M.A.N.-licentie) ter vervanging van de eveneens in Brasov vervaardigde benzinevrachtauto's. 4x4 jeeps (type ARO-240 en M-461) worden gemaakt in Cimpulung -Mold (LN 96).

(8) Geniematerieel

In Braila (NL 71) worden in de Progresul-fabrieken bulldozers, graafmachines, wegenbouwmachines en hijskranen vervaardigd. Roemenië was, na de Sovjet-Unie, het eerste land dat de PR-60 pontonbrug (KL 40) vervaardigde.

f. Bulgarije

(1) Algemeen

Van alle WP-landen produceert Bulgarije het minste aantal wapens voor de landstrijdkrachten. De productie is beperkt tot infanteriewapens en munitie. Aangenomen moet worden, dat de mogelijkheid aanwezig is om grote reparaties aan de belangrijkste uitrustingsstukken te verrichten.

(2) Fabrieken

Geproduceerd worden 7,62 mm pistoolmitrailleurs, de SP-69 en de RP-67 raketwerpers, lichte mitrailleurs en munitie voor hand- en schoudervuurwapens, mortieren en geschut. De grootste fabrieken die naast de militaire productie ook een civiele productie hebben, zijn gevestigd in Kazanluk (LH 62) met een nevenbedrijf in Meglizh (LH 81), en in Vazovgrad (LH 12).

(3) Vrachtauto-industrie

De Bulgaarse vrachtauto-industrie is gebaseerd op het assembleren van buitenlandse voertuigen. Geproduceerd worden de Russische GAZ-52 en de 53A, alsmede de TATRA_vrachtauto's. In 1970 werden in totaal 2532 vrachtauto's geproduceerd.

g. Joegoslavië

(1) Algemeen

Op het ogenblik wordt in Joegoslavië 80% van het materieel - benodigd voor de landstrijdkrachten - vervaardigd. Het grootste deel hiervan is van buitenlandse origine en wordt in licentie gemaakt. De eigen productie dekt de behoefte aan infanteriewapens, getrokken artillerie tot een kaliber van 155 mm, meervoudige raketwerpers, alsmede alle munitie voor infanteriewapens.

Artillerie van een groter kaliber, alsmede geniematerieel, wordt geïmporteerd uit de Sovjet-Unie.

(2) Gepantserde personeelsvoertuigen

Aan het einde van de vijftiger jaren werd een gepantserd amphibisch personeelsvoertuig ontwikkeld, de M-590. Deze M-590 zou een teleurstelling zijn geworden, zodat er slechts een gering aantal is geproduceerd ($\pm$ 100). De laatste jaren werden gepantserde personeelsvoertuigen geïmporteerd uit de Sovjet-Unie. Er is een nieuw type personeelsvoertuig in ontwikkeling, dat lijkt op de BMP-76. Wanneer dit in productie zal komen is niet bekend. Het is ook mogelijk, dat in Tsjechoslowakije vervaardigde BMP-76s aan Joegoslavië zullen worden geleverd. Indien dit laatste juist is, gaat het om een aantal van ongeveer 300.

(3) Artillerie

Het geproduceerde geschut betreft voornamelijk copieën c.q. aanpassingen van Sovjet of westers materieel. Het Sovjet anti-tankkanon T-12, de Amerikaanse 155 mm hw en het Zwitserse Hispano-Suiza luchtdoelkanon worden in licentie vervaardigd.

Van eigen ontwerp zijn een 76 mm bergkanon en een 82 mm mortier, alsmede een 32-baans 128 mm raketwerper, de M-63, die echter veel lijkt op de Tsjechische M-51.

De belangrijkste fabriek voor de vervaardiging van vuurmonden is de "Brotherhood"-fabriek in Novi Pravnik (YK 40).

(4) Hand- en schoudervuurwapens

Joegoslavië produceert een hele serie hand- en schoudervuurwapens voor de infanterie. De belangrijkste zijn de 7,62 mm mitrailleur, de pistoolmitrailleur, de 82 mm mortier en de 120 mm mortier.

(5) Munitie

In Joegoslavië wordt alle benodigde munitie voor infanteriewapens vervaardigd. Hiervan komen enkele kalibers overeen met standaard NAVO-munitie.

(6) Vrachtauto-industrie

Joegoslavië heeft een goed ontwikkelde vrachtauto-industrie, waarvan de belangrijkste fabrieken zich bevinden in Serajewo (WK 69) en Maribor (WM 45). Samen worden zij geacht te kunnen voldoen aan de transportbehoefte van de landstrijdkrachten.

Hoofdstuk E: Landstrijdkrachten

Geheim

1. Samenvatting

De instelling van Tijdelijk Verboden Gebied 23/73 was afwijkend van het normale oefenpatroon. Na de troepenrotatie is het opleidingsprogramma wederom in volle gang. Tijdelijk Verboden Gebieden 1/74 en 2/74 zijn afgekondigd.

In de Sovjet-Unie kunnen soldaten en onderofficieren een "kort verband" aangaan voor de tijd van 2, 4 of 6 jaar.

Verlenging van de dienstplicht in de Sovjet-Unie, waar sprake van zou zijn, wordt niet waarschijnlijk geacht.

In Oost-Duitsland is de naam "NVA-Grenztruppen" gewijzigd in "Grenztruppen der DDR", hetgeen er op zou kunnen duiden dat de subordiatie van deze troepen is gewijzigd.

Geheim

2. Activiteitena. Samenvatting

Bij de Warschaupakt strijdkrachten werd in december slechts de normale geringe oefen-/opleidingsactiviteit waargenomen, met een lichte opleving tegen het einde van de maand. Opvallend is de instelling van TVG 23/73. De laatste maal dat in december een dergelijke reisbeperking werd ingesteld, was in 1966. Het aantal TVGn van 1973 wordt vanaf 1963 slechts overtroffen door het aantal van 1970 (25).

In januari was sprake van geleidelijk toenemende oefen-/opleidingsactiviteit resulterend in afzonderlijke oefeningen van GSVG en NVA in Oost-Duitsland en een bilaterale oefening van TsGV en Tsjechoslowaakse land- en luchtmacht in Tsjechoslowakije.

Samen met de instelling van de TVGn 1 en 2/74 kan worden geconcludeerd dat het nieuwe opleidingsprogramma in volle gang is.

Vooralsnog ontbreekt elke indicatie dat energiebeperkende maatregelen een nadelige invloed uitoefenen op de activiteiten van de Warschaupakt strijdkrachten.

b. Oost-Duitsland(1) Tijdelijk Verboden Gebieden

- (a) Ingesteld werd TVG 23/73 van 060001a - 092359a dec 73.
Voor globale ligging, zie blz 25.

Opmerking: Een duidelijk beeld van de activiteiten in dit gebied werd niet verkregen. Waarschijnlijk diende het ter afscherming van (bijzondere ?) opleidingsactiviteiten van raket- en artillerie eenheden van de GSVG, o.m. van de Raketbrigade van 3 Stootlr.

- (b) Ingesteld werd TVG 1/74 van 151500a - 192359a jan 74.
Voor globale ligging: zie blz 26.

Opmerking: Voor activiteiten in dit gebied: zie pt (d).

- (c) Ingesteld werd TVG 2/74 van 202359a - 262359a jan 74.
Voor globale ligging: zie blz 27.

Opmerking: Bij het afsluiten van dit maandoverzicht waren nog onvoldoende gegevens beschikbaar betreffende eventuele activiteiten.

(d) GSVG

In de periode 16 - 20 jan vonden in de gebieden Wittstock, Gnevsdorf en Letzlingerheide omvangrijke verplaatsings-oefeningen plaats, uitgevoerd door sterke elementen van 2 Gde Lr/GSVG en 3 Stootlr/GSVG waarbij de Elbe en de Havel werden overschreden.

Gelijktijdig vonden in TVG 1/74 soortgelijke activiteiten plaats uitgevoerd door elementen van 8 Gde Lr/GSVG. Hier werd de Ohra overschreden.

Coördinatie en/of leiding door St-GSVG wordt niet uitgesloten geacht.

(e) NVA

Van 14 - 17 jan werd door 8 Mechdiv/MD-V onder leiding van St-MD-V een commandostafoefening met beperkte troependeelname gehouden in het gebied zuid van Schwerin (PE-64). Hierbij werd uitgegaan van een aanval door NAVO-strijdkrachten welke na aanvankelijk vertragend optreden van eigen troepen, tot staan werd gebracht, waarna tot een tegenaanval werd overgegaan. Een gedeelte van de oefening verliep onder nucleaire omstandigheden.

c. Tsjechoslowakije

Van 16 - 20 jan vond in Tsjechoslowakije een gezamenlijke oefening plaats van Tsjechoslowaakse en Sovjet land- en luchtmacht. Van TsGV-zijde werd deelgenomen door elementen (mechreg?) van 55 Gde Mechdiv, terwijl de Tsjechoslowaakse deelname bestond uit elementen van 1 en 4 Lr/ZW-front. Het zwaartepunt der activiteiten lag op de oefenterreinen Doupov (UR-66) en Mimon (VS-81). Een gedeelte van de oefening werd uitgevoerd in de vorm van een demonstratie en werd bijgewoond door de Tsjechoslowaakse minister van defensie en andere hoge Tsjechoslowaakse en TsGV-officieren. Waarschijnlijk betrof het hier een commandostafoefening met troependeelname in regimentssterkte. Het verloop van de oefening is niet bekend.

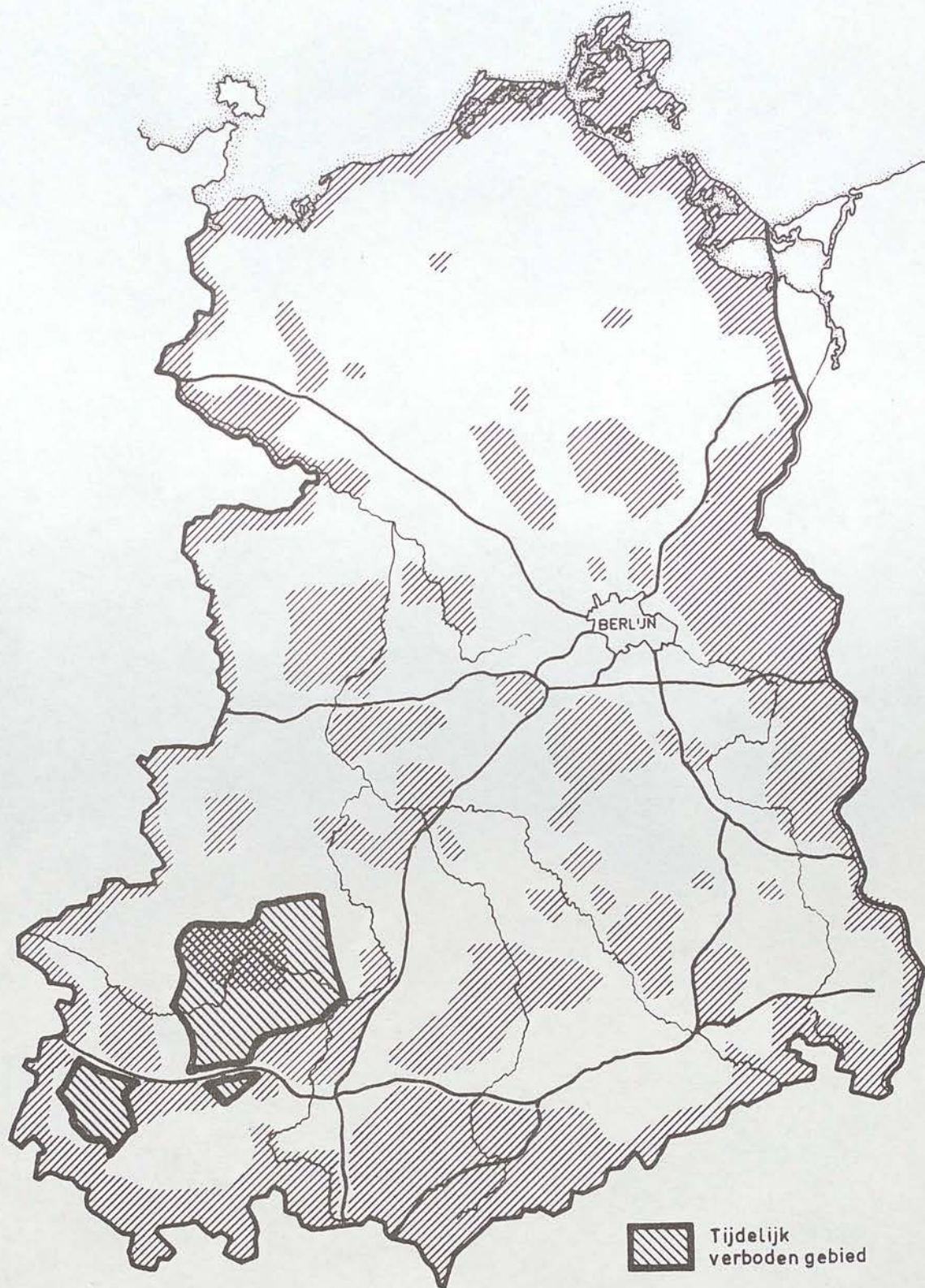
TIJDELIJK VERBODEN GEBIED nr23/73

060001 a - 092359a DECEMBER

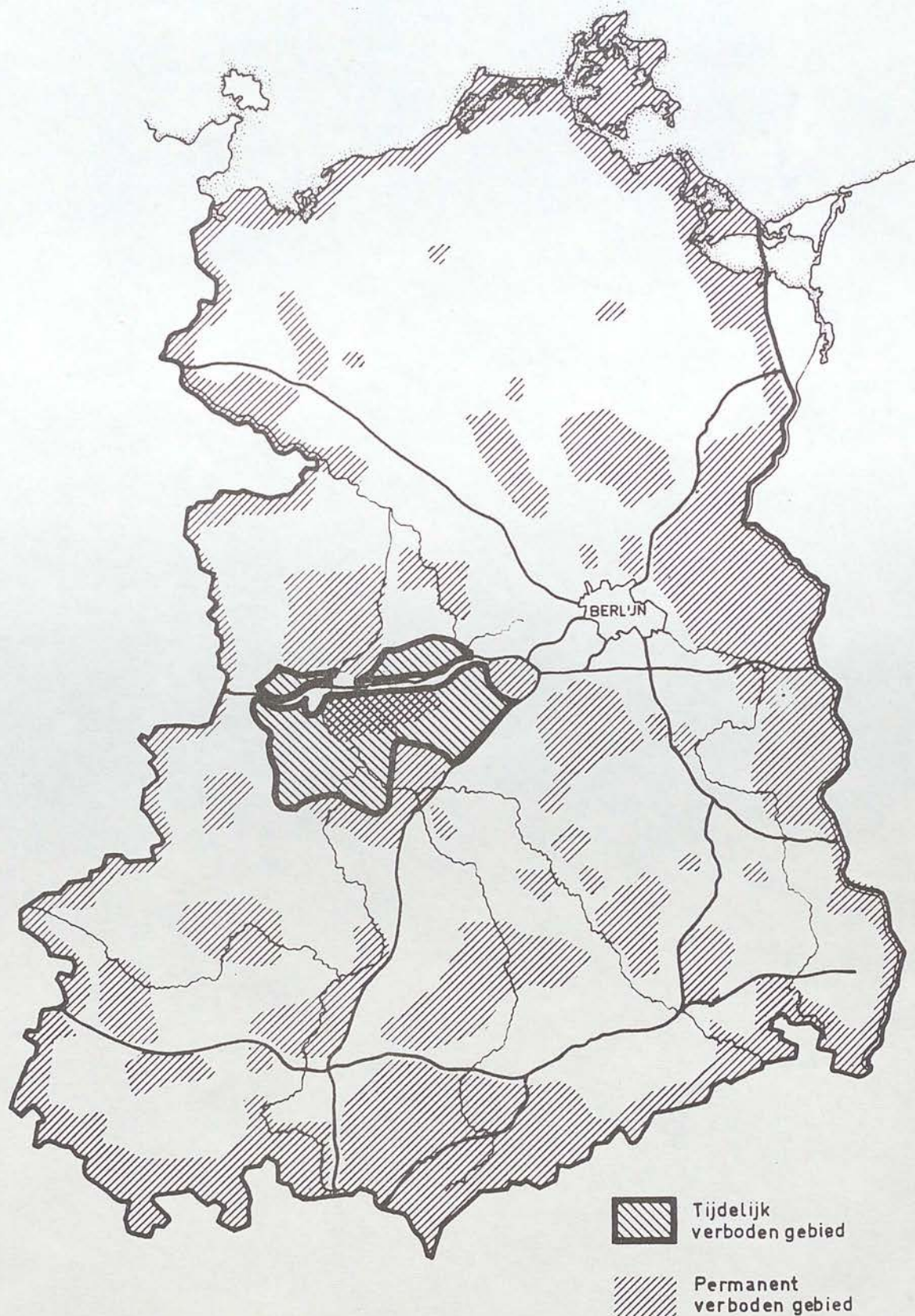
TIJDELIJK VERBODEN GEBIED nr 1 / 74

151500a — 192359 a jan.

TIJDELIJK VERBODEN GEBIED nr 2/74

202359 a — 262359 a jan.

Geheim

3. Organisatiea. Sovjet-Unie (Mil District Witrusland)

(1) Transportbataljon 120 Gde Mechdiv

Het bataljon is als volgt georganiseerd:

- Staf : 10 offn, 1 vbdoo, 2 overigen, 2x GAZ-69A,
1x GAZ-69M
- 1 Cie : 4 offn, 8 oon, 27 overigen, 30x URAL-375,
9x ZIL-130, 1x ZIL-157 werkplaats
- 2 Cie : 4 offn, 8 oon, 29 overigen, 48x URAL-375,
11x ZIL-130

Alle voertuigen van 1 en 2 Cie worden regelmatig gebruikt; beide cien zijn hoofdzakelijk bestemd voor munitietransport.

- 3 Cie : 4 offn, 8 oon, 65 overigen, 137x URAL-375 5t benzau met 5t aanhangwagen, 137x ZIL-130/-131/-157/-164
De ZIL-131 4t benzau met 4½t aanhangwagen.

Van dit aantal waren slechts 45-55 voertuigen regelmatig in gebruik; de rest ging na 5000 km te zijn ingereden in de "onaantastbare reserve" (Neprikosnovennyi Zapas[Ⓜ]).

- Voertuigonderhoudspel: 3 oon, 10 overigen, 1x ZIL-157,
3x ZIL-157 werkplaats
- Techpel: 1 off, 3 oon, 23 overigen, 12x ZIL-130,
16x URAL-375, 12x ZIL-137
- Bevoorradingspel: 3 oon, 10 overigen, 1x GAZ-66 (water),
2x GAZ-66, 9x URAL-375, 1x GAZ-53 (brood),
2x GAZ-53 (vlees)
- Verzorgingspel: 6 oon, 13 overigen, 1x ZIL-130, 2x ZIL-157,
3x ZIL-157 (keuken met aanhangwagen)

Totale sterkte: 23 offn, 40 oon, 179 overigen, totaal: 242 man.

(C-3)(R)

[Ⓜ] De term "onaantastbare reserve" wordt in de Sovjet militaire literatuur omschreven als: "reserve-voorraad bewapening, munitie, proviand en andere goederen, opgeslagen in speciale opslagplaatsen in vaste hoeveelheden, of direct op man of voertuig. Zij is bestemd voor gebruik in bijzondere gevallen (die nauwkeurig zijn omschreven) en ook voor dekking van het verschil in behoefte tussen vredes- en oorlogsomstandigheden." In het bericht is sprake van de laatstgenoemde omschrijving.

Commentaar: Het aantal voertuigen is zóveel hoger dan tot nu toe wordt aangenomen, dat, ondanks de vrij betrouwbaar geachte bron, nadere aanwijzingen nodig zijn alvorens deze organisatie als "standaard" wordt aanvaard. 120 Gde Mechdiv (de "Rogachev-divisie") is gelegerd te Minsk, hetgeen inhoudt dat het gebied waar zij eventueel zal worden ingezet honderden kilometers is verwijderd. Dit, tezamen met het feit dat dit een direct inzetbare divisie is, die veel bij oefeningen is betrokken, veroorzaakt mogelijk een noodzaak voor een vergrote transportcapaciteit.

Opvallend is de verhouding tussen aantal voertuigen en mankracht: ruim 300 tegenover 242.

Daar, vooral voor langere afstanden een "bijrijder" normaal is, is er een groot tekort aan personeel wanneer de divisie werkelijk zou worden ingezet. Dit stemt geheel overeen met de stelling dat - ook bij direct inzetbaar geachte divisies - de achterwaartse diensten qua personeel niet op volle sterkte zijn.

b. Oost-Duitsland

Dienstgeheim

(1) Grenstroepen

In de Oostduitse pers wordt sedert november 1973 niet meer gesproken over "NVA-Grenztruppen", maar wordt de naam "Grenztruppen der DDR" gebruikt.

Commentaar: Uit deze naamsverandering zou zijn af te leiden dat de grenstroepen niet langer tot het ministerie van defensie behoren. Indien dit het geval zou zijn, dan is het waarschijnlijk dat zij deel uitmaken van òf het ministerie van binnenlandse zaken òf het ministerie van staatsveiligheid. Mogelijk kan een gelijk trekken met een overeenkomstige organisatievorm bij de overige WP-landen de reden zijn van deze mogelijke verandering. Of en in hoeverre de MBFR-besprekingen invloed hierop hebben gehad, is niet met zekerheid te stellen, maar

indien de grenstroepen aan het ministerie van defensie zouden zijn onttrokken, dan zouden zij ook zijn onttrokken aan de gevolgen van eventuele toekomstige MBFR-overeenkomsten.

Confidentieel

(2) Militair District V

5 Artreg/MD V is geheel uitgerust met 130mm M-46 kanonnen.

(F-6)(R)

Commentaar: Dit betekent dat alle drie afdelingen van dit regiment 18x 130mm kanonnen hebben.

In het jaaroverzicht-1973 werd gesteld dat van één der artillerie-regimenten der beide militaire districten twee afdelingen met deze vuurmond waren uitgerust.

In 1967 werd aangenomen dat 5 Artreg/MD V en 3 Artreg/MD III beide een afdeling 130mm kanonnen hadden, ter vervanging van de 152mm houwitser D-1 en de kanonhouwitser ML-20.

Omtrent 3 Artreg werden nog geen nadere berichten ontvangen, maar te verwachten is dat dat regiment niet belangrijk zal zijn achtergebleven bij 5 Artreg.

4. Personeel

dienstgeheim

a. Sovjet-Unie

(1) "Kort-verbanders"

Een "kort verband" kunnen soldaten en onderofficieren op de volgende voorwaarden aangaan:

- de dienstplicht moet volledig zijn vervuld; het varend personeel echter kan na twee van de drie jaar dienstplicht reeds overgaan, het resterende derde jaar wordt dan reeds als behorende tot het kort verband gerekend;
- acht jaar schoolopleiding is vereist;
- reservisten kunnen tot hun 35e jaar worden opgenomen.

Het verband kan zijn 2-, 4-, of 6-jarig en loopt hoogstens tot het 50e levensjaar. Rang en zijn dezelfde als bij de dienstplichtige onderofficieren.

Soldaten krijgen bij overgang naar kort verband de rang van Starshina 2e kl en na 6 maanden in een rang kan bevordering volgen. Bij buitengewoon goede prestaties kan één rang worden overgeslagen.

Voor de kort-verbanders is overgang naar het dienstvak der praporshchiki en michmany mogelijk.

Overplaatsingen naar een ander wapen worden pas na afloop van een verband toegestaan tenzij wegens gezondheidsredenen.

Kort-verbanders kunnen op militaire scholen (officiersopleidingen), op burger-avondcursussen van middelbare scholen enz. worden geplaatst, indien tenminste de studierichting overeenkomt met hun werkzaamheden.

(B-3)(R)

Commentaar: Het bericht sluit aan bij het gestelde in Maandoverzicht 9/73 over hetzelfde onderwerp.

5. Personalia

Confidentieel

a. Sovjet-Unie(1) Topfunctionarissen

(a) Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de huidige (dec 1973) topfunctionarissen, voornamelijk voor zover zij tot de landstrijdkrachten behoren. Naar aanleiding van het niveau van de functies is een indeling in drie groepen gemaakt.

<u>functie</u>	<u>rang</u>	<u>naam</u>	<u>leeftijd</u>
<u>Groep 1</u>			
Mindef	MSU	Grechko	70
1e plv mindef CGS	lrgen	Kulikov	52
1e plv mindef C-WP skn	MSU	Yakubovsky	61
1e plv mindef	lrgen	Sokolov	62
<u>Groep 2</u>			
plv mindef C-Civ verd	kolgen	Altunin	52
plv mindef C-AD	lrgen	Kurkotkin	56
plv mindef C-StrRksk	lrgen	Tolubko	59
plv mindef C-Marine	admvlootsU	Gorshkov	63
plv mindef C-LSK	hfdMs LSK	Kuthakov	59
plv mindef C-PVO	MSU	Batitsky	63
1e plv CGS CS-WPsk	lrgen	Shtemenko	66
1e plv CGS	lrgen	Ogarkov	56
<u>Groep 3</u>			
C-GSVG	lrgen	Ivanovsky	55
C-SGV	lgen	Gerasimov	?
C-TsGV	kolgen	Tenishev	± 48
C-YuGV	kolgen	Ivanov	52

<u>functie</u>	<u>rang</u>	<u>naam</u>	<u>leeftijd</u>
<u>Groep 3</u> (vervolg)			
C-LEMD	kolgen	Gribkov	± 57
C-BAMD	kolgen	Mayorov	53
C-BEMD	kolgen	Tretyak	50
C-CPMD	kolgen	Varennikov	± 48
C-KIMD	kolgen	Salmanov	± 50
C-ODMD	kolgen	Shurupov	54
C-MOMD	kolgen	Govorov	49
C-NCMD	kolgen	Litovcev	51
C-TCMD	kolgen	Melnikov	51
C-VOMD	kolgen	Naumenko	?
C-URMD	lgen	Silchenko	54
C-SIMD	kolgen	Khomulo	54
C-TUMD	kolgen	Belonozhko	54
C-CAMD	lrgen	Lyachenko	63
C-TBMD	lrgen	Belik	64
C-FEMD	lrgen	Petrov	50

(b) Binnen de groepen komen grote leeftijdsverschillen voor, waarvan de meest opvallende zijn:

- groep 1 : Grechko 70 jr, Kulikov 52 jr
- groep 2 : Shtemenko 66 jr, Altunin 52 jr
- groep 3 : Belik en Lyachenko 64 en 63 jr, Tenishev en Varennikov beneden 50 jr.

Volgens de wet worden officieren in de rang van kolgen en lrgen alsmede de maarschalken der wapens op hun 60e jaar in de reserve geplaatst en op hun 65e gepensioneerd. Een uitstel van 5 jaar is in uitzonderingsgevallen mogelijk. Dat betekent, dat één van de 1e plv mindefs, Sokolov, de 1e plv CGS tevens CS Wpsk Shtemenko, de C-Lask Pavlovsky en de cn van de militaire districten Transbaikal en Centraal-Azië, Belik en Lyachenko aan aflossing toe zijn en dat voor een aantal anderen dit tijdstip spoedig zal zijn bereikt.

Een bevordering tot maarschalk der Sovjet-Unie is een mogelijkheid om aan een dergelijke - door de wet opgelegde - aflossing te ontkomen, maar het lijkt niet waarschijnlijk dat dit werkelijk zal gebeuren.

Aangenomen mag dan ook worden dat de hiervoren genoemde functies, en, gezien Grechko's leeftijd, ook die van minister van defensie, binnenkort door jongeren zullen worden overgenomen.

- (c) De belangrijkste van de onder pt (b) genoemde en te verwachten mutaties is ongetwijfeld die van minister van defensie. Sinds in 1923 Trotsky het ministerie van defensie verliet, waren de ministers bijna altijd beroeps-militairen: Frunze, Voroshilov, Timoshenko, Vasilevsky, Zhukov, Malinovsky en Grechko. Slechts van 1941 - 1947 (Stalin) en van 1947 - 1949 en 1953 - 1955 (Bulganin) was dat niet het geval, ofschoon beiden wel een militaire rang hadden.

Mocht deze militaire claim op het ministerschap ook ditmaal worden gehonoreerd, dan lijkt de C-WPsk, MSU Yakubovsky, de meest waarschijnlijke kandidaat. Dat zou echter met zich meebrengen dat het commando van de WPsk een ingrijpende verandering zou moeten ondergaan, daar immers ook de CS, lrgen Shtemenko, aan aflossing toe is. De politieke leiding der Sovjet-Unie zou zodoende voor een dilemma kunnen komen te staan:

- òf Yakubovsky laten "passeren" door een lagere of jongere in rang,
- òf de huidige militaire leiders der WPsk, die er sinds 1968 in zijn geslaagd een zekere eenheid binnen het WP tot stand te brengen, te vervangen door een nieuw garnituur.

Daarbij moet dan nog maar worden afgewacht of deze nieuwkomers voor de partners acceptabel zullen zijn.

De wederinstelling van de rang van legergeneraal in Polen zou erop kunnen wijzen dat de Polen misschien wel zullen proberen één van hun topfiguren in een hoge positie in het WP-commando te manoeuvreren.

Vóór het "laten passeren door een jongere" zou kunnen spreken het feit dat zo langzamerhand het "commando van de verenigde strijdkrachten" een autonoom leven is gaan leiden, met een eigen "opperbevelhebber", een eigen militaire raad, enz. Waar de minister van defensie

schijnlijk meer een coördinerende dan een leidende rol speelt - zijn belangrijkste "ondercommandanten" zijn allen plv minister - en de CGS zich vermoedelijk meer met de planning enz. bezig houdt dan de minister, zou de functie van C-WPsk, die toch zo'n honderd divisies waarvan ongeveer zestig NSWP-divisies onder zijn commando heeft, wel eens ongeveer even zwaar kunnen wegen als die van de minister van defensie. Van "passeren" zou dan geen sprake zijn.

Voor de andere procedure zou kunnen spreken dat kolgen Varennikov, in 1971 als lgen 1e plv C-GSVG, in nov 1972 bevorderd tot kolgen, in sep 1973 C-CPMD, opvolger van kolgen Obaturov werd.

Laatstgenoemde zou in 1975 wegens zijn leeftijd toch afgelost moeten worden. Dit zou erop kunnen wijzen dat Varennikov voorbereid wordt op het overnemen van het commando der GSVG, waardoor de huidige commandant lrgen Ivanovsky C-WKsk zou kunnen worden, ofwel CS-WPsk. Ook bij andere jonge topfiguren als Tenishev, Salmanov, Petrov, Tretyak en Govorov is een vrij snelle promotiegang te onderkennen, die mogelijk een voorbereiding voor hogere functies inhoudt.

- (d) Het is echter niet uitgesloten te achten dat de functie van minister van defensie ditmaal aan een burger toegewezen wordt. Sinds door Grechko's benoeming in mei 1973 tot lid van het Politburo voor het eerst sinds 1955 weer een militair deel van dat college uitmaakt, is de militaire medezeggenschap in beleidsbeslissingen groter dan in de afgelopen jaren. Het al-dan-niet militair zijn van de minister van defensie kan daar weinig of niets aan veranderen.

De onberekenbaarheid van de Sovjet leiding op het gebied van benoemingen kan echter leiden tot geheel andere oplossingen dan hierboven aangestipt zijn.

6. Dienstplicht

Confidentieel

a. Sovjet-Unie

Verschillende bronnen waaronder ook de pers, melden dat de diensttijd in de Sovjet-Unie met ingang van 1 januari 1974 met een jaar zal worden verlengd, zodat bijv. de dienstplichtigen van de landstrijdkrachten 3 jaar zullen dienen. De reden daarvoor zou zijn de behoefte aan langer dienend personeel door de hoge eisen die de moderne technische uitrusting aan de opleiding stelt. Daardoor zou een ongunstige verhouding tussen opleidingstijd en "inzetbare" tijd zijn ontstaan bij de 24 maanden dienstplicht voor de landmacht. Een terugkeer naar een opkomst van éénmaal in plaats van twee maal per jaar wordt niet uitgesloten geacht.

Commentaar: In de op 30 september 1973 verschenen oproep- en ontslagorder van de Sovjet mindef wees niets op een komende wijziging van de bestaande dienstplichtwet, welke 1 januari 1968 van kracht werd. Verlenging van de diensttijd en verandering in de oproepingsprocedure kan dan ook op zijn vroegst aantoonbaar worden bij de komende voorjaarsrotatie, d.w.z. niet voor half april. Het oproepen van een gehele lichterling in één keer zou een wel zeer zware belasting vormen voor de opleidingsinrichtingen en het transportsysteem. Met het oog op de MBFR-onderhandelingen lijkt een verlenging van de dienstplicht momenteel vrijwel "onverkoopbaar". Mogelijk hebben het decreet van 10 mei 1973 (zie maandoverzicht 9/73 blz 18) waarbij de aanstelling van "langer-dienenden" in door de mindef te bepalen functies werd heringevoerd en de vroege (14 dagen eerder dan normaal) verschijning van de oproep- en ontslagorder voor de herfstrotatie, aanleiding gegeven voor speculaties omtrent verlenging van de diensttijd.

Voor wat betreft de ongunstige verhouding tussen opleidings- en inzetbare tijd dient te worden opgemerkt dat die verhouding toch niet zo erg ongunstig ligt. Zo vraagt een tamelijk uitgebreide functie-opleiding nog geen volle zes maanden, waardoor de man 3/4 van zijn diensttijd "inzetbaar" is. Mogelijk draagt de pré-militaire opleiding ook hiertoe bij.

Zolang geen duidelijke aanwijzingen worden ontvangen wordt verlenging van de dienstplicht als zeer onwaarschijnlijk beschouwd.

DEEL II: Midden-Oosten/Noord-Afrika

Geheim

1. Samenvatting

Zowel Egypte als Syrië zijn er in geslaagd om, dank zij de snelle vervanging van een groot deel van het verloren gegane materieel en met behulp van experts uit WP-landen, hun strijdkrachten te reorganiseren. Hoewel wordt betwijfeld of de gevechtskracht al weer het peil van voor de oktober-oorlog heeft bereikt, is het herstel ver genoeg gevorderd om weer van een redelijke inzetbaarheid te kunnen spreken.

Voor Israël betekent het onder de wapenen houden van de vele reservisten een druk op de economie welke niet lang kan worden volgehouden.

Op 18 januari werd door Israël en Egypte een overeenkomst getekend betreffende scheiding der troepen aan het Suez-kanaal. De kans op hervatting van de strijd aldaar is hierdoor voorlopig kleiner geworden, terwijl de mogelijkheid dat een en ander de inleiding zal zijn voor een verdere oplossing van het Midden-Oosten conflict in zijn geheel, nu groter is dan ooit te voren.

Egypte heeft tijdens de oktober-oorlog het uitvallen van een belangrijk deel van zijn oliebronnen goed kunnen opvangen, ondanks het feit dat toegezegde hulp van Libië en Algerije slechts voor een deel werd gerealiseerd.

Confidentieel 2. Egyptisch-Israëlisch overleg

a. De op 11 januari door Kissinger begonnen bemiddelingspogingen tussen Egypte en Israël hebben, zoals bekend, op 17 januari geleid tot het bereiken van overeenstemming over een regeling betreffende scheiding der troepen aan het Suez-kanaal. De volgende dag werd bij kilometerpaal-101 de overeenkomst ondertekend door de chefs van staven van Egypte en Israël, de generaals Gamasi en Elazar, waarbij de commandant van de UNEF (United Nations Emergency Force) generaal Siilasvuo, als getuige aanwezig was.

De bereikte regeling zou bestaan uit drie gedeelten, namelijk een open deel, een geheim deel en een aantal mondelinge afspraken. Hieronder volgt de tekst van het open deel van de regeling, zoals die door de persdienst van de Israëlische regering is bekendgemaakt.

b. Egyptisch-Israëlische overeenkomst betreffende troepenscheiding

- (1) Egypte en Israël zullen het staakt-het-vuren te land, ter zee en in de lucht, zoals dit door de Veiligheidsraad werd geëist, met onmiddellijke ingang nauwkeurig naleven en geen militaire of semi-militaire acties tegen elkaar ondernemen.
- (2) De militaire eenheden van Egypte en Israël worden gescheiden overeenkomstig de volgende principes:
  - (a) Alle Egyptische troepen op de oostelijke oever van het kanaal worden teruggetrokken op een lijn, westelijk van de lijn die als lijn A op de bijgevoegde kaart is aangegeven. Alle Israëlische troepen, met inbegrip van die op de westelijke oever van het kanaal bij de Bittermeren worden teruggetrokken op posities oostelijk van de lijn die als lijn B op bijgevoegde kaart is aangegeven.
  - (b) Het gebied tussen de Egyptische en de Israëlische lijn zal een bufferzone zijn, waarin eenheden van de V.N. (UNEG) zijn gestationeerd. Deze eenheden worden ter beschikking gesteld door landen die geen permanent lid van de Veiligheidsraad zijn.
  - (c) In het gebied tussen de Egyptische lijn en het Suezkanaal mogen slechts in beperkte mate troepen en uitrusting zijn gestationeerd.

- (d) Het gebied tussen de Israëlische lijn (lijn B op de bijgevoegde kaart) en de als lijn C aangeduide lijn, welke langs de westelijke voet van de bergketen van de Gidi en Mitlapassen loopt, zal eveneens slechts in beperkte mate troepencontingenten en uitrusting mogen bevatten.
- (e) De in de punten (c) en (d) genoemde beperkingen zullen door de V.N.-troepen worden gecontroleerd. De tot nu toe gevolgde praktijk van de UNEF en het beschikbaar stellen van Egyptische en Israëlische verbindingsofficieren bij de UNEF, wordt voortgezet.
- (f) Het wordt toegestaan dat luchtstrijdkrachten van beide partijen binnen hun eigen lijnen opereren, zonder dat de andere partij mag ingrijpen.
- (3) Bijzonderheden betreffende de uitvoering van de troepenscheiding zullen door de militaire vertegenwoordigers van Egypte en Israël worden uitgewerkt. Deze zullen overeenstemming moeten bereiken over de afzonderlijke uitvoeringsfasen. Hun vertegenwoordigers zullen niet later dan 48 uur na de ondertekening bij kilometerpaal-101 voor dit doel bijeenkomen, onder voorzitterschap van de V.N. Zij zullen deze taak binnen vijf dagen moeten beëindigen. De troepenscheiding zal 48 uur na het beëindigen van deze gesprekken en in geen geval later dan zeven dagen na ondertekening van de overeenkomst beginnen. De troepenscheiding zal niet later dan 40 dagen na het begin zijn voltooid.
- (4) Deze overeenkomst wordt door Egypte en door Israël niet als definitief vredesverdrag beschouwd. Het betekent de eerste stap op weg naar een definitieve, rechtvaardige en duurzame vrede overeenkomstig de bepalingen van resolutie 338 van de Veiligheidsraad en in het kader van de werkzaamheden van de conferentie van Geneve.
- c. De in bovenvermelde overeenkomst genoemde kaart is niet gepubliceerd, zodat het juiste verloop van de met A, B en C aangeduide lijnen niet bekend is. Het lijkt er echter op neer te komen dat het 40 à 60 kilometer brede gebied tussen het Suez-kanaal en de Sinaï-passen in drie stroken wordt verdeeld, waarbij de middelste

strook wordt bezet door UNEF-eenheden, terwijl in de beide stroken aan weerszijden daarvan slechts in beperkte mate Egyptische, resp. Israëlische troepen mogen zijn gelegerd.

d. Hoewel met het bereiken van het accord in feite nog vrijwel niets is opgelost t.a.v. de kern van het Midden-Oosten conflict, (t.w. de Palestijnse kwestie en de bezette gebieden), en er ook geen enkele garantie is dat binnen afzienbare tijd alle problemen geheel zullen kunnen worden opgelost, zijn toch de vooruitzichten gunstiger dan ooit te voren. Van bijzonder belang hierbij zijn de volgende punten:

- als het plan tot troepenscheiding wordt gerealiseerd, is aan het Suez-front in ieder geval voorlopig, de lont uit het kruisvat,
- zowel Egypte als Israël hebben getoond bereid te zijn tot het doen van concessies. Zo heeft Israël zijn eerdere standpunt om bij troepenscheiding het Suez-kanaal weer als scheidingslijn aan te houden, laten varen, terwijl Egypte niet meer spreekt over het aloude twistpunt van directe of indirecte besprekingen,
- de besluiten welke door de Arabische landen eind 1967 in Khar-toem werden genomen (geen onderhandelingen, geen vrede en geen erkenning) en welke lange tijd alle bemiddelingspogingen blokkeerden, worden nu doodgezwegen,
- ook Syrië, de meest onverzoenlijke van de rechtstreeks bij het conflict betrokken landen, begint voorzichtig enige bereidheid te tonen tot onderhandelen.

e. Het bereikte accord kan worden gezien als een compromis, waarbij als direct voordeel voor Israël genoemd kan worden het vervallen van de noodzaak om zeer veel troepen op de been te houden, daarna scheiding en uitdunning van de troepen geen vrees meer hoeft te bestaan voor een onverhoedse grootscheepse Egyptische aanval. Het accord heeft echter voor Egypte de meeste voordelen:

- het ingesloten Derde Leger komt vrij,
- de stad Suez raakt uit haar isolement,
- de bezetting door Israël van een deel van de westoever van het Suez-kanaal wordt opgeheven, hetgeen vooral ook psychologisch van grote betekenis is,
- het Suez-kanaal komt weer geheel in Egyptische handen.

(B-2)

Geheim

3. Militaire situatie

a. Egypte

De na de oorlog noodzakelijk geworden reorganisatie der strijdkrachten is grotendeels voltooid. De troepen ten oosten van het Suez-kanaal beschikten eind november reeds over 600 à 700 tanks; in het gebied onmiddellijk ten westen van het kanaal bevonden zich eenheden met in totaal 900 à 1000 tanks, terwijl in het achtergebied nog een aanzienlijk aantal tanks als reserve beschikbaar was. De veelvuldig plaatshebbende incidenten welke vooral rond de jaarwisseling een hoogtepunt bereikten, moeten worden gezien als een drukmiddel om zowel aan Israël als aan de grote mogendheden, in het bijzonder de VS, duidelijk te maken dat de situatie gevaarlijk was en dat er dientengevolge spoedig resultaten dienden te worden geboekt bij het vredesoverleg.

Gezien de momenteel reeds bereikte resultaten en de niet ongunstige vooruitzichten voor verdere onderhandelingen, heeft Egypte voorschands geen belang bij hervatting van de strijd.

b. Syrië

Ook dit land heeft zijn strijdkrachten gereorganiseerd en gedeeltelijk gehergroepeerd. Aan het Golan-front bevonden zich eind november in eerste lijn ca. 800 tanks, terwijl in de daarachter gelegen tweede verdedigingslijn nog eens 300 à 400 tanks voorhanden waren. De zware materiële verliezen welke de Syrische strijdkrachten in oktober hebben geleden, zijn voor een groot deel weer aangevuld. Honderden tanks en ander militair materieel zijn door het Oostblok geleverd. Berichten als zouden de verliezen reeds meer dan goedge maakt zijn, worden voorschands nog in twijfel getrokken. Tegen het eind van december hadden de belangrijkste eenheden der grondstrijdkrachten aanvullingen ontvangen tot ongeveer 75% van hun materiële en personele sterkte. Om de bestaande eenheden te versterken, zijn door het mobiliseren van reservisten, vier infanteriebrigades gevormd.

Veel aandacht is besteed aan verbetering der luchtverdediging; er zijn nieuwe grond/lucht raketafdelingen opgericht, welke onder meer over een groot aantal SA-6 raketten beschikken. Het moreel van de Syrische troepen zou momenteel beter zijn dan kort vóór de oktober-oorlog en wordt door verschillende bronnen zelfs hoog genoemd.

Bij genoemd herstel van de Syrische gevechtskracht hebben Sovjet experts, die sinds oktober aanzienlijk in aantal zijn toegenomen, een belangrijk aandeel gehad. Tekorten aan o.a. tankbemanningen beperken echter nog de gevechtskracht. Volledig herstel zal zeker nog enkele maanden duren, aangezien het opleiden van personeel nu eenmaal tijd kost. Dit maakt, ondanks de agressieve houding, hervatting van de strijd door Syrië op korte termijn minder waarschijnlijk. Dat wil echter niet zeggen dat de Syrische strijdkrachten (nog) niet in staat zouden zijn om tot actie over te gaan indien dit door het vaak onberekenbare Syrische bewind noodzakelijk zou worden geacht.

c. Israël

Het onder de wapenen houden van veel reservisten drukt zwaar op de economie van dit land, hetwelk niet lang kan worden volgehouden. Het doorbreken van de huidige situatie is voor Israël dus een noodzaak welke ertoe zou kunnen leiden, dat indien overleg niet tot het gewenste resultaat voert, tot militaire acties zal worden overgegaan om de impasse te doorbreken.

(B-2)

4. Egypte

Geheim

a. Olie-positie

In december heeft Egypte zich er bij Algerije over beklagd dat het in de maanden oktober en november 1973 slechts ca. 140.000 ton ruwe olie had ontvangen in plaats van de 250.000 ton die door Algerije was toegezegd. Dit achterblijven van de Algerijnse leveranties had er, volgens Egypte, toe geleid dat de voorraad ruwe olie in Egypte was teruggelopen.

Gedurende de oktober-oorlog hadden zowel Libië als Algerije beloofd om Egypte ruwe olie te leveren als compensatie voor de verminderde eigen productie in Egypte als gevolg van het tot stilstand komen van de oliewinning in de Golf van Suez door de oorlogshandelingen. Ook Libië heeft echter zijn beloften maar voor een deel waargemaakt; in oktober werd 120.000 ton geleverd, hetgeen niet meer dan een derde was van de toegezegde maandelijkse hoeveelheid.

Ondanks de tekortkomingen in de aanvoer van ruwe olie uit Algerije en Libië, schijnt Egypte er echter toch in te zijn geslaagd om de voorraden olie-producten waarover vlak vóór de oktober-oorlog werd beschikt (voldoende voor ca. 80 dagen) op peil te houden.

De egyptische raffinaderijen konden geheel aan de lopende vraag naar producten voldoen; daartoe werd per maand minstens 500.000 ton ruwe olie verwerkt.

Behalve uit Algerije en Libië was deze olie afkomstig uit westelijk Egypte, mogelijk een niet verder bekende hoeveelheid uit Irak en verder uit de bestaande voorraden ruwe olie bij de raffinaderijen.

(B-3)

Commentaar: Hieruit blijkt dat in Egypte ruime voorraden ruwe olie en olieproducten worden aangehouden, waardoor, ondanks het gedeeltelijk wegvallen van de eigen ruwe-olie productie en tegenvallende hulp van Algerije en Libië, toch geen grote problemen zijn ontstaan tijdens de laatste oorlog.

DEEL III: Verre-Oosten

Confidentieel

1. Samenvatting

- Partijleider Brezhnev van de SU heeft eind november 1973 een belangrijk officieel bezoek gebracht aan India.
- Medio januari 1974 zijn tussen Zuid-Vietnam en China gevechten ontstaan over de in de Zuidchinese Zee gelegen Paracel, c.q. Hsisha-eilanden.

Confidentieel 2. Indiaa. Brezhnev's bezoek

Op 26 november 1973 is secretaris-generaal Brezhnev in India aangekomen voor een officieel bezoek van 5 dagen. Hij werd op zijn bezoek, dat reeds enige tijd uitvoerig in de Sovjet pers werd besproken begeleid door een 30-tal hoge Russische economische, politieke en militaire experts. Aan het slot van zijn bezoek werden 4 akkoorden ondertekend:

- (1) een gemeenschappelijke verklaring over de bilaterale en internationale samenwerking op lange termijn tussen de beide landen;
- (2) een overeenkomst voor langdurige technische en economische samenwerking;
- (3) een consulaire conventie;
- (4) een akkoord ter bevordering van de samenwerking tussen de plan-bureau's van de beide landen.

Gedurende Brezhnev's bezoek is geen melding gemaakt van eventuele militaire akkoorden.

In een toespraak heeft Brezhnev India uitgenodigd tot deelname aan zijn plan voor collectieve veiligheid voor heel Azië. China heeft het bezoek scherp bekritiseerd. Zij ziet in de verleende Russische bijstand aan India een middel van de SU om India direct afhankelijk te maken van de SU; de in het verleden verleende Sovjet hulp aan India is gebleken van slechte kwaliteit te zijn.

Commentaar : Terwijl de internationale aandacht voor een groot deel was gevestigd op de pogingen van de VS en anderen om de vrede in het Midden-Oosten te herstellen, heeft Brezhnev officieel bezoek aan een land uit de zgn. "Derde Wereld" gebracht. India is na Egypte en vóór Irak de belangrijkste ontvanger van Sovjet hulp. De belangrijkste handelspartner voor India is de SU.

Met name in de grondstoffen en zware industrie neemt de SU in India een overwegende plaats in. Ook voor wat betreft militair materieel is India voor het grootste deel aangewezen op de SU.

Door deze binding is het voor de SU mogelijk haar positie militair en politiek in India en andere Aziatische landen te consolideren. Zij beschikt over havenfaciliteiten in India en Bangla Desh, waardoor de verbinding met de Perzische Golf is verbeterd.

De positie van de SU in India wordt verder versterkt door de overeenkomsten die Bulgarije, Polen, Hongarije en Tsjechoslowakije met India hebben gesloten. Er is intussen een COMECON-samenwerkingscommissie opgericht, die zich in het bijzonder met India zal bezighouden. Hoewel India zich nog niet heeft uitgelaten over een actieve deelname aan Brezhnev's veiligheidsplan voor Azië, zal Brezhnev zonder twijfel hebben getracht mevrouw Gandhi bereid te vinden voor zijn plan. Maar evenmin als India ooit lid heeft willen worden van bondgenootschappen als de CENTO en de SEATO, zal zij naar verwachting ook dit keer niet op een voorstel in gaan tot vorming van een bondgenootschap dat mogelijkerwijs militaire verplichtingen met zich zal meebrengen. India heeft bij herhaling gesteld dat zij de status van niet-gebondenheid wil behouden; o.a. op de Conferentie van Gemenebest-landen op 19 juni 1973 en op de Conferentie van niet-gebonden landen te Algiers op 6 september 1973.

Met name tegenover China kan zij zich deelname aan Brezhnev's plan niet permitteren; Chou En-lai heeft India toch al een "vazal-staat" van de SU genoemd. China is er zich van bewust dat de oorsprong van de vriendschappelijke betrekkingen tussen India en de SU te vinden zijn in het sino-sovjet conflict.

In het sino-indiaas conflict heeft de SU de partij van India gekozen (1962).

Sindsdien heeft de SU constant getracht de betrekkingen te verstevigen hetgeen culmineerde in het vriendschapsverdrag van 1971 na de indo-pakistaanse oorlog van dat jaar. Sinds 1962 al, zijn de betrekkingen van India met China verbroken.

Het bezoek zal ook door Pakistan kritisch zijn gevolgd.

Enige weken na Brezhnev's bezoek ontving de Pakistaanse opperbevelhebber Tikka Khan een militaire "goodwill"-missie uit China. Even te voren had president Bhutto Frankrijk bereid gevonden tot levering van militaire goederen.

Confidentieel

3. Zuid-Vietnama. Gevechten om de Paracel-eilanden

Volgens onder meer officiële Zuidvietnamese berichten hebben op 19 januari gevechten plaatsgevonden tussen Zuidvietnamese en Chinese strijdkrachten op een aantal eilanden behorende tot de zgn. Paracel-eilanden. Volgens officiële berichten uit Peking zou het reeds op 15 januari tot gevechten zijn gekomen. Nauwkeurige gegevens omtrent de wederzijdse militaire sterkte en verliezen ontbreken; gemeld wordt dat zowel marine- als grondstrijdkrachten door beide partijen worden ingezet. Volgens Chinese en Zuidvietnamese bron zou de tegenpartij ook haar luchtmacht hebben ingezet.

Van Zuidvietnamese zijde werd later gemeld, dat Zuidvietnamese strijdkrachten werden gedwongen zich terug te trekken; de territoriale aanspraken blijven echter geldig. China zou de 4 hoofdeilanden op het ogenblik onder controle hebben. Peking maakt territoriale aanspraak op deze, door haar Hsisha-eilanden genoemde, atollen en riffen, alsmede op 3 andere archipels in de Zuichinese Zee, te weten de Chunsha-, de Tungsha- en de Nansha-eilanden. Op de Hsisha-eilanden maken niet alleen China en Zuid-Vietnam aanspraak, maar tevens Taiwan.

Noord-Vietnam heeft zich tot nog toe onthouden van enige uitspraak over de kwestie. De Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam heeft op 23 januari gezegd, dat territoriale geschillen door middel van onderhandelingen dienen te worden geregeld in een "geest van gelijkheid wederzijds respect, vriendschap en als goede burenen".

Minister Kissinger heeft de incidenten betreurd en meende voorts, dat hij niet van mening was, dat de aanspraken op de Nansha-eilanden een uiting waren van de wens van Peking om het gebied te overheersen.

Pogingen van de Zuidvietnamese regering om de kwestie voor de Veiligheidsraad van de VN te brengen zijn door gebrek aan steun mislukt.

Commentaar: De Paracel, c.q. Hsisha-eilanden, die vnl. uit een kleine 200 atollen en riffen bestaan en vier hoofdeilanden (Eng.: de eilanden Robert, Money, Pattle en Duncan) werden in het verleden tussen China en Zuid-Vietnam slechts op juridische basis betwist. Enkele dagen vóór de 15e januari verschenen in Chinese en Zuidvietnamese kranten berichten, waarin de beide partijen de eilanden opeisten.

Van Zuidvietnamese zijde wordt hierin vnl. gesproken over de zuidelijker gelegen Nansha- en Chungsha-eilanden. Zuid-Vietnam meent te kunnen aantonen, dat reeds in de 17e eeuw - ten tijde van de Nguyen dynastie (die overigens vnl. Zuid-Vietnam onder controle had) - de Nansha- en Chungsha-eilanden Vietnameesgebied waren. Dit is later herhaald in de eerste helft van de 19e eeuw. Gedurende de Franse tijd zijn deze gebieden in naam van Vietnam geadministreerd.

In 1961 werden de Nansha-eilanden door de Zuidvietnamese regering ingelijfd bij de provincie Quang Nam. In 1966 en 1973 hebben respectievelijk president Ngo Dinh Diem en Nguyen Van Thieu de Chungsha-eilanden ingedeeld bij resp. de Ba Ria en de Phuoc Tuy provincie,

Beide eilanden-groepen, evenals de Paracels, liggen ten zuiden van de 17e breedtegraad ten zuiden van het Chinese eiland Hainan. De Paracels liggen van 250 km tot 500 km van Zuid-Vietnam verwijderd en van 280 km tot 500 km van de Chinese kust. De Nansha-groep en de Chungsha's liggen verder verwijderd van de beide landen (tot 1600 km van Hainan en tot 700 km van de Zuidvietnamese kust). De Nansha-eilanden liggen dichterbij Maleisië en de Filippijnen, dan Zuid-Vietnam en China. De Tunsha-eilanden waarop China aanspraak maakt, liggen op

ong. 250 km afstand van de Chinese kust en ong. 400 km ten zuidoosten van Hong Kong.

Op het eiland Itu Aba (of Taiping ~~gheten~~) (behorende tot de de Nansha-groep) zou sinds 1957 een Taiwanese marine-basis zijn gevestigd en een bataljon mariniers zijn gelegerd.

De economische betekenis van de Paracel-groep is gering; de mogelijkheid bestaat echter, dat zich olie in de territoriale wateren rondom de eilanden bevindt. Op het ogenblik wordt er "guano" (= grondstof voor kunstmest) gevonden. Zeker is echter, dat de economische betekenis (olie) van de Nansha's en de Chungsha's groter is en van direkter belang. In het gebied van de Nansha's zijn in de afgelopen tijd vele exploitatieconcessies uitgegeven. Bijna de helft van de in totaal 230.000 km² door Zuid-Vietnam in concessie verkavelde percelen in het off-shore gebied worden betwist. Het gaat hier onder meer om betwiste gebieden met Thailand, Indonesië, Maleisië en de Filipijnen.

De verschillende aanspraken zullen op de a.s. Zeerecht Conferentie van de VN dit jaar worden besproken. Het is mogelijk, dat de VN de behandeling van dit probleem hebben geweigerd met 't oog op deze Conferentie en de conflictgeladenheid van het probleem.

Taiwan, Indonesië, Maleisië en de Filipijnen hebben zich nog niet officieel geuit over deze aanspraken.

De vraag is waarom China deze kwestie nu toespitst. Het is onwaarschijnlijk, dat Saigon, dat zich zeer veel inspanning moet getroosten voor de oorlogvoering op het vaste land, een confrontatie met China heeft gewenst.

China weet zich verzekerd van het feit, dat de VS de verbetering van de betrekkingen met China niet op het spel willen zetten voor deze eilanden, waardoor zij meende onbedreigd haar territoriale aanspraken kracht te kunnen bijzetten. Mogelijk is ook, dat de Paracel-vijandelijkheden de aandacht dienden af te leiden van intern-Chinese strubbelingen.

Een andere reden kan echter het belang van de Zuidchinese Zee als internationale doorvaartroute zijn. Ook de SU maakt van deze route gebruik; de eilanden van de Zuidchinese Zee krijgen zodoende een groter strategisch belang.

De verklaring als zou China belang stellen in deze eilanden op grond van haar behoefte aan olie is minder waarschijnlijk aangezien zij haar olie-bronnen vnl. elders in ontwikkeling brengt en op het ogenblik daar op outillage- en infrastructurele problemen stoot. Haar voorraden hebben een dusdanige omvang, dat nu reeds export (o.a. naar Japan) mogelijk blijkt.